

Sygn. akt VI Ga 170/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki (spr.)

Sędziowie: SO Beata Hass – Kloc

SO Anna Harmata

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 25 sierpnia 2016 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Spółka z o.o. z siedzibą w Ś.

przeciwko: (...) Company SE w R.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda co do punktu I i IV i apelacji pozwanego co do punktu I i IV wyroku Sądu Rejonowego w R. V Wydziału Gospodarczego z dnia 26 stycznia 2016 r., sygn. akt V GC 2051/15

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I i IV w ten sposób, że:

I. zasądza od pozwanego (...) Company SE w R. na rzecz powoda (...) Spółka z o.o. z siedzibą w Ś. kwotę 1.722 zł (jeden tysiąc siedemset dwadzieścia dwa złote) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie od dnia 22 października 2015 r.,

IV. zasądza od powoda (...) Spółka z o.o. z siedzibą w Ś. na rzecz pozwanego (...) Company SE w R. kwotę 319,15 zł (trzysta dziewiętnaście złotych piętnaście groszy) tytułem kosztów postępowania,

2. oddala apelację powoda w pozostałej części,

3. oddala apelację pozwanego w całości,

4. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 480 zł (czteryście osiemdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt VI Ga 170/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 25 sierpnia 2016r.

Powód I. sp. z o. o w Ś. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) COMPANY SE w R. kwoty 5.166 zł

z ustawowymi odsetkami od dnia 15.09.2015r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania.

Uzasadniając pozew powód podał, że w ramach prowadzonej działalności wynajął samochód zastępczy marki P. (...) poszkodowanej U. F. na okres od dnia 29.07.2015r. do 25.08.2015r., na czas naprawy pojazdu uszkodzonego marki V. (...). Wskazał, że sprawca szkody posiadał ubezpieczenie OC u pozwanego, zaś pojazd był niezbędny poszkodowanej do normalnego funkcjonowania w ramach dotychczasowego standardu życia. Powód podniósł, że poszkodowana dokonała na jego rzecz cesji wierzytelności przysługującej jej w stosunku do pozwanego w zakresie zwrotu kosztów najmowanego samochodu zastępczego. W sprawie została ustalona szkoda całkowita w pojeździe poszkodowanej i odszkodowanie za pojazd poszkodowana otrzymała dnia 24.08.2015r.

Po wydaniu w sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, pozwany wniósł sprzeciw, domagając się oddalenia powództwa i zasądzenia kosztów postępowania.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany uznał swą odpowiedzialność za szkodę. Wskazał, że powód ostatecznie przedłożył żadaną przez niego umowę cesji wierzytelności dopiero po wniesieniu pozwu, czyli po 12.10.2015r. Zarzucił, że celem powoda jest generowanie kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany podniósł, że powód zwlekał z przedłożeniem mu dokumentów niezbędnych do wypłaty odszkodowania, czym przyczynił się do wytoczenia powództwa. W zakresie odszkodowania za najem pojazdu pozwany uznał zasadność roszczenia do kwoty 3.444 zł, co obejmuje 28 dni po stawce zweryfikowanej 100 zł netto za dobę (123 zł brutto). Przyznał, że nie jest sporny czas trwania najmu a jedynie stawka za wynajem. Zdaniem pozwanego, realne było wynajęcie pojazdu klasy B za 123 zł brutto za dobę, zaś stawka powoda 184,50 zł brutto za dobę jest znacząco zawyżona. Jako przykłady wskazał wypożyczalnie M. oraz (...) sp. z o.o. W odpowiedzi na sprzeciw pełnomocnik powoda cofnął żądanie pozwu

w zakresie kwoty 3.444,00 zł i zażądał zasądzenia dalszej kwoty 1.722,00 zł

z odsetkami od dnia 15.09.2015r. do dnia zapłaty oraz ustawowe odsetki od kwoty 3.444,00 zł od dnia 15.09 do 22.10.2015r. W uzasadnieniu wskazał, że datą wniesienia pozwu był 1.10.2015r. zaś zapłata kwoty 3.444,00 zł nastąpiła w dniu 22.10.2015r. przy czym umowa cesji była wysłana pozwanemu w dniu 12.10.2015r.

W trakcie postępowania Sąd Rejonowy ustalił, że w związku z najmem pojazdu w dniu 31.08.2015r. powód wystawił fakturę na kwotę 5.166 zł brutto z terminem zapłaty 14.09.2015r. przy czym odbiorcą faktury była poszkodowana U. F.. W dniu 7.09.2015r. do pozwanego wpłynęło pismo od powoda o zapłatę, do pisma dołączona była między innymi kopia umowy cesji wierzytelności oraz umowy najmu. W dniu 16.09.2015r. powód wezwał pozwanego do zapłaty przedmiotowej faktury Vat, które to wezwanie wystosował listem poleconym. W odpowiedzi na wezwanie w dniu 8.10.2015 pozwany zarzucił brak podstaw do dokonywania analizy zasadności roszczenia, z uwagi na fakt niedostarczenia oryginału umowy cesji zawartej pomiędzy powodem, a U. F. bądź kopii dokumentów zawierających klauzulę „za zgodność z oryginałem”. W dniu 16.10.2015r. powód przesłał umowę cesji potwierdzoną „za zgodność z oryginałem”. W dniu 22.10.2015r. pozwany przelał kwotę 3.444,00 zł na rzecz powoda .

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd wyrokiem z dnia 26.01.2016 r. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.722,00 zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 10 listopada 2015 r. do dnia zapłaty (pkt I), oddalił powództwo w pozostałym zakresie

(pkt II), umorzył postępowanie co do kwoty 3.444,00 zł (pkt III) i

zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 328,31 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt IV).

Uzasadniając wyrok Sąd zacytował treść art. 805 par. 1 kc i par. 2 pkt. 1 kc) oraz art. 361 § 1 i 2 k.c. i dokonał wykładni reguły pełnego odszkodowania w granicach adekwatnego związku przyczynowego. Stwierdził, że niewątpliwie szkodę o majątkowym charakterze stanowi niemożność korzystania z rzeczy (pogląd wyrażony przez SN

w wyroku z dnia 8.09.2004 r. sygn. akt V CK 672/03), w tym

z uszkodzonego na skutek zdarzenia pojazdu mechanicznego. W takiej sytuacji poszkodowanemu przysługuje roszczenie o zwrot wydatków na najem pojazdu zastępczego nieprzeznaczonego do kontynuowania działalności gospodarczej lub zawodowej, można je bowiem uznać za stratę (art. 361 § 2 k.c.) (tak uchwała Sądu Najwyższego z dnia

17 listopada 2011 r., III CZP 5/11). Konieczny przy tym czas najmu winien być wyznaczony rzeczywistym czasem naprawy w normalnym jej toku, z uwzględnieniem czynności likwidacyjnych. Okres najmu samochodu zastępczego nie powinien przekraczać granic wyznaczonych według powyższych reguł dla konkretnego stanu faktycznego, albowiem nie jest dopuszczalne obciążanie odpowiedzialnością ubezpieczyciela, za przykładowo opieszałość poszkodowanego, lub zakładu naprawczego, co w konsekwencji prowadzi do przedłużenia czasu najmu i jawi się jako pozostające poza skutkami wynikającymi z normalnego związku przyczynowego (art. 361 § 1 kc).

Zgodnie z regułą wynikającą z art. 6 kc ciężar udowodnienia zarówno zaistnienia zdarzenia, z którym na określonych zasadach normy prawne wiążą obowiązek naprawienia szkody przez dłużnika, wystąpienia szkody, jak również adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem, a szkodą spoczywa na powodzie, albowiem to on wywodzi

z powyższych faktów skutki prawne (vide wyrok SA w Łodzi z dnia 23.07.2013 r. sygn. akt. I ACa 1160/12).

Dokonując analizy niniejszego stanu faktycznego Sąd przyjął, że niesporny w sprawie był okres niezbędnego najmu pojazdu zastępczego określony na 28 dni, co pozwany uznał. Nie budziło również wątpliwości to, że powód oraz poszkodowana w umowie najmu określili stawkę pojazdu najmowanego na kwotę 184,58 zł brutto, albowiem pojazd najmowany był pojazdem klasy B. Pozwany dokonał weryfikacji stawki 123,00 zł brutto za dobę. Dokonując tej weryfikacji w toku sporu pozwany powinien jednak wykazać zasadność swojego stanowiska poprzez przedłożenie odpowiednich dowodów (art. 6kc). Pozwany

w sprzecznie wskazał, że są nimi wydruki ze stron internetowych, jednak żadnych wydruków nie przedłożył. Oznacza to, że jego twierdzenia pozostają nieudowodnione. W świetle powyższego, zdaniem Sądu, nie można stwierdzić aby stawka zastosowana przez powoda miała charakter rażąco zawyżony. Dlatego też Sąd uznał, że koszty najmu stanowiące szkodę, a obciążające poszkodowanego były uzasadnione i pozostawały w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem je powodującym stosownie do art. 361§ 1 kc zaś odpowiedzialność za szkodę pozwany ponosi na podstawie art. 822 § 1 kc.

Wobec cofnięcia pozwu przez powoda odnośnie kwoty 3.444,00 zł Sąd umorzył postępowanie na podstawie art. 355 § 1 kpc.

Odsetki za opóźnienie w zapłacie zasądził wobec upływu terminu 30 dni o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych - od dnia zawiadomienia o szkodzie popartego umową cesji potwierdzoną „za zgodność” przez pełnomocnika powoda.

O kosztach orzekł na podstawie art. 100 kpc, dokonując ich stosunkowego rozdzielenia.

Apelację od tego wyroku wniósł zarówno powód, jak i pozwany.

Powód zarzucił Sądowi Rejonowemu :

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, co miało wpływ na treść orzeczenia, a w szczególności art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003 r.

o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych

w związku z art. 822 kc, w związku z art. 361 kc poprzez błędne ustalenie daty umożliwiającej podjęcie przez pozwanego decyzji

o spełnieniu świadczenia na rzecz powoda,

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, co miało wpływ na jego treść, poprzez przyjęcie przez Sąd I instancji, że datą do naliczania odsetek za opóźnienie był termin 30 dni od dnia zawiadomienia o szkodzie

opartego umową cesji potwierdzoną za zgodność przez pełnomocnika powoda, podczas gdy datą końcową, od której powód miał prawo żądać odsetek ustawowych jest data 8 października 2015 r., albowiem termin 30-dniowy na spełnienie świadczenia minął 7 października 2015 r.

Wskazując na powyższe podstawy zaskarżenia powód domagał się:

1. zasądzenia od pozwanego kwoty 1.722 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 8 października 2015 r. do dnia zapłaty,
2. zasądzenia od pozwanego kwoty 10,57 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od kwoty 3.444 zł od dnia 8 października 2015 r. do dnia zapłaty, tj. 22 października 2015 r.,
3. zasądzenia od pozwanego kosztów postępowania za obie instancje.

Pozwany z kolei zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie :

1. art. 361 § 1 kc, w związku z art. 6 kc poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 1.722 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 listopada 2015 r. do dnia zapłaty i przyjęcie, że koszt ten stanowi normalne następstwo zdarzenia, które miało miejsce w dniu 26 lipca 2015 r. w sytuacji, gdy stawka dobowa za najem pojazdu zastępczego klasy B na poziomie 184,58 zł brutto jest rażąco zawyżona i odbiegająca w sposób znaczny od średnich stawek występujących na lokalnym rynku, czego dowodem były wskazane przez pozwanego cenniki lokalnych wypożyczalni aut, z których wynikało, że poszkodowany mógł przy najmie trwającym 28 dni wynająć pojazd już za 85 zł netto za dobę. Ponadto celowość i ekonomiczną zasadność przyjętej w niniejszej sprawie stawki winien wykazać powód – zgodnie z dyspozycją art. 6 kc,
2. art. 16 ust. 3, w związku z art. 17 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych..., poprzez niezastosowanie normy prawnej nakładającej na poszkodowanego obowiązek współpracy i pomocy z ubezpieczycielem w trakcie likwidacji szkody i uznanie, że takie powinności w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie spoczywały na poszkodowanym, w sytuacji gdy w/w osoba nie przedłożyła pozwanemu wszystkich dokumentów wymaganych w trakcie postępowania likwidacyjnego w oryginale, a w szczególności umowy cesji wierzytelności, co w sposób istotny przyczyniło się do wydłużenia procesu naprawy oraz uniemożliwiło pozwanemu zakończenie postępowania w rozsądnym terminie,
3. art. 233 § 1 kpc poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji wyciągnięcie sprzecznych z zasadami logiki wniosków, a w szczególności wskazanych przez powoda cenników lokalnych wypożyczalni aut, których analiza prowadzi do wniosku, że stawki zastosowane przez powoda nie pozostają w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą i nie odpowiadają kosztom celowym i ekonomicznie uzasadnionym.

Wskazując na powyższe podstawy zaskarżenia pozwany domagał się zmiany zaskarżonego wyroku w punkcie I poprzez oddalenie powództwa

w całości oraz w punkcie 4 poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu. Ponadto domagał się zasądzenia od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania za II instancję.

Sąd Okręgowy, rozpoznając przedmiotowe apelacje zważył, co następuje:

Odnosnie apelacji powoda Sąd uznał ją za zasadną częściowo,

tj. w zakresie dotyczącym daty, od której zasądzone zostały odsetki za opóźnienie w wypłacie odszkodowania. Stwierdzić należy, że obowiązkiem poszkodowanego, który domaga się wypłaty odszkodowania jest przedstawienie ubezpieczycielowi wszelkich dokumentów pozwalających na wiarygodną weryfikację zaistniałego stanu faktycznego. W przedmiotowej sprawie pozwany zażądał w związku z likwidacją szkody przedłożenia umowy cesji wierzytelności w oryginale i obowiązkiem podmiotu, który był o to wzywany było przedłożenie tego dokumentu. Jak wynika z akt sprawy umowa cesji została przekazana ubezpieczycielowi w dniu 16 października 2015 r. (k. 63). Nie było sporne to, że pozwany wypłacił uprawnionemu częściowe odszkodowanie w dacie 22 października 2015 r., co

oznacza, że musiał on dokonać uprzednio stosownej weryfikacji dokumentów, z uwzględnieniem przedłożonej mu cesji wierzytelności. W związku z powyższym, zdaniem Sądu Okręgowego ubezpieczyciel nie miał żadnych dalszych przeszkód uniemożliwiających mu wypłatę odszkodowania w w/w dacie, czyli 22 października 2015 r.

Z drugiej jednak strony, w świetle powyższego uznać należy, że wytoczenie powództwa w dacie 1 października 2015 r. było przedwcześnie, skoro w w/w dacie pozwany nie dysponując całością dokumentacji szkodowej, o którą wzywał, nie mógł rozstrzygnąć odnośnie przyznania odszkodowania. Dlatego też Sąd Rejonowy zasadnie przyjął, że odnośnie kwoty 3.444 zł którą pozwany wypłacił w dniu 22.10.2015r. - powoda potraktować należało jako przegrywającego sprawę.

Biorąc pod uwagę ostateczny wynik sporu i fakt, że powód wygrał sprawę w wysokości 33,34% początkowej wartości przedmiotu sporu, stosownie do dyspozycji art. 100 kpc należało orzec o kosztach postępowania. Uwzględnivszy koszty poniesione przez obie strony postępowania i w/w proporcję, od powoda na rzecz pozwanego należało zasądzić, przy uwzględnieniu ostatecznego wyniku sporu kwotę 319,15 zł.

W związku z powyższym, Sąd Odwoławczy działając na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I tylko o tyle, że zasądził ustawowe odsetki za opóźnienie od kwoty 1.722 zł od dnia 22 października 2015 r., natomiast w punkcie IV orzekł o kosztach postępowania stosownie do wyniku sporu.

W pozostałym zakresie apelację powoda oddalono na podstawie art. 385 kpc.

Odnośnie apelacji pozwanego Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do jej uwzględnienia. Nie dopatrył się tym samym naruszenia przez Sąd I instancji przepisów prawa materialnego i procesowego wskazanych przez skarżącego. Zgodzi się należy z pozwanym co do tego, że to powód stosownie do dyspozycji art. 6 kc powinien wykazać celowość i ekonomiczną zasadność przyjętej stawki najmu pojazdu zastępczego. Powód, jak wynika z akt sprawy na powyższą okoliczność przedłożył dowody w postaci wydruków komputerowych wypożyczalni samochodów podnosząc, iż zastosowana w niniejszej sprawie stawka 184,50 zł brutto za dobę nie jest stawką wygórowaną. Pozwany kwestionując powyższe nie powinien jednak ograniczać się tylko do wskazania stron internetowych wypożyczalni samochodów (co uczynił w sprzeczności od nakazu zapłaty – k. 39), lecz jego obowiązkiem było przedłożenie, w związku z podnoszonymi zarzutami stosownych dowodów, co umożliwiłoby Sądowi weryfikację zarówno podnoszonych przez strony twierdzeń i zarzutów, jak i przedłożonych przez nie dowodów. Nie jest rzeczą Sądu orzekającego poszukiwanie i gromadzenie dowodów na okoliczność podnoszoną przez stronę. To ona bowiem stosownie do reguły wynikającej z art. 6 powinna taki dowód przedłożyć.

W świetle powyższego, zgodzić się należało ze stanowiskiem Sądu I instancji co do tego, że twierdzenia pozwanego dotyczące zawyżenia stawki najmu przez powoda nie zostały przez niego udowodnione. Dlatego też nie można twierdzić, by stawka zastosowana przez powoda miała charakter rażąco zawyżony. Reasumując, Sąd Okręgowy uznał, że Sąd I instancji prawidłowo przyjął, iż koszty najmu stanowiące szkodę, a obciążające poszkodowanego były uzasadnione i pozostawały w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem. Dlatego też apelację pozwanego oddalono, na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono stosownie do jego wyniku, na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc oraz art. 108 § 1 kpc.